

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Wtorek, dnia 16 grudnia 1919 roku

Cena prenumeraty:
w ŁÓDZI

Kwartalnie Mk. 24.00
Miesięczn. 8.00
Za roznośnienie
60 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 28.00
Miesięczn. 9.00

Kalendarzyk:

Wt. 16.XII Euzebjusza.
Sr. 17.XII S. dz. Łazarza B.
Czw. 18.XII Oczekiw. N. M. P.
Piąt. 19.XII S. dz. Darjusza.

Redakcja

w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju” przyjmuje wyłącznie Centralne Biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej — Zgoda № 1 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN

Przed tekstem lub w tekście mk. 250, za tekstem 85 fenigów, nekrologi mk. 125 za wiersz poetów. Ogłoszenia 15 fen za wyraz. Komunikaty mk. 250. Ogłoszenia zamiejscowe 10 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Kłosek; w ŚWIĘTOKRZYŻU u p. Lacha, Kłosek

Komenda V Okręgu Białostockiego Policji Państwowej

przyjmie do służby w Okręgowym Urzędzie Sledczym około 50 niższych funkcjonarjuszów.

Wymogi.

1. Obywatelstwo Polskie
2. Nieskazitelna przeszłość.
3. Wiek od 28 do 45 lat.
4. Zdrowa i silna budowa ciała przy odpowiednim wzroście.
5. Znajomość języka polskiego w piśmie i słowie, oraz umiejętność liczenia.
6. Pierwszeństwo mają kawalerowie, fotograf, chemicy, daktyloskopi, posiadający um. stenografji, władający językiem niemieckim, rosyjskim, francuskim, angielskim, posiadający umiejętność polleyną tresury psów, i w ogóle praktykę w służbie wywiadowczej.

Uposażenia.

1. Pobory miesięczne od 390 mk. i diety, stosownie do szarzy i fachowych uzdolnień.
2. Wolne mieszkanie, światło i opał w koszarach.
3. Wyżywienie w wspólnej jadalni za opłatą 6 marek dziennie.

Oferty składać pod adresem: Komenda V go Okręgu P. P. Białostok, Warszawska № 50.

3245-5

Warszawa o nowym gabinecie.

Opinia polityczna wierzy w pracowitość rządu.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 15 grudnia. Dziś odbywa się plenarne posiedzenie nowego gabinetu.

Tematem obrad ma być exposé premiera, który je wygłosi w czwartek w Sejmie.

Wogóle Warszawa jest zadowolona z nowego gabinetu. O Skulskim mówią, że jestto, człowiek niezmiernie pracowity i bardzo dobrych chęci. Był on u Naczelnika Państwa, gdzie długo z nim konferował i porozumiewał się co do kierunku polityki zagranicznej.

Skulski opuścił Bełweder ośniony.

O ministerjum Skulskiego mówią, że Olshewski jest trochę za młodym i może mu w kwestiach handlowo-przemysłowych braknąć rutyny.

Na Grabskiego rzutkość liczą wiele, choć również boją się, czy wystarczą mu siły do tak ważnej sprawy, jak uporządkowanie skarbu. Jest on doskonałym teoretykiem, przyszłość wykaże, czy w praktyce potrafi opanować sytuację.

Nowe ministerjum.

Premier Leopold Skulski dobrze jest znanym naszym czytelnikom. Podczas wyboru na posła pomieściliśmy dłuższą sylwetkę jego działalności politycznych i społecznych. Jako prezydent Łodzi zapisał się on dodatnio w dziejach miasta. Dużo też swego czasu poświęcił pracy R. G. O. na terenie łódzkim.

Z prac na polu politycznym przypomnieć musimy, że należał do twórców Zjednoczenia Narodowego, które powstało na bruku łódzkim.

W Sejmie wraz z całą swoją grupą zajął stanowisko w centrum, a następnie połączył się z Związkiem Ludowo-Narodowym, z czego powstała nowa grupa pod nazwą Zjednoczenie Ludowe.

Sejm zawdzięcza mu stworzenie większości, nad którą tak długo pracował. Warunki, na jakich udało mu się stworzyć tę większość podałyśmy w numerze wczorajszym.

Minister Skarbu p. Władysław Grabski jest osobistością dobrze znaną i zasłużoną w kraju.

Z zawodu ziemianin, właściciel majątku w Łowickim. Skończywszy dwa fakultety, bawił dłuższy czas za granicą, a powróciwszy do kraju, poświęcił całe swoje życie pracy społecznej i politycznej.

Będąc powołany do drugiej dumy, już wówczas zasłynął ze swoich projektów finansowych. Jest też człowiekiem nad wyraz uczciwym.

Czy przy swoim zmyśle praktycznym potrafi podnieść naszą walutę na rynkach obcych tak nadszarpniętą przez poprzedników wkrótce zobaczymy, składając mu najserdeczniejsze życzenia, aby badałby cięciem „cesarskim” tego dokonał. Kraj patrzy na Grabskiego z przekonaniem, że przecież znajdzie się człowiek, który skarb polski, boda by ze stratą obywateli, zamieni na źródło obite i żywe.

Minister sprawiedliwości, p. Jan Hebdziński, jak pisze „Kurj. Warsz.” zajmuje jedno z czołowych stanowisk w adwokatrze warszawskiej, należy do rzędu wybitnych cywilistów polskich.

Urodzony w r. 1869 w Szydłowcu, w radomskim, po ukończeniu wydziału prawnego na uniwersytecie warszawskim, poświęcił się zawodowi obrońcy. Piastuje radcostwa prawni w wielu instytucjach społecznych, biorąc żywy udział w życiu społecznym, jako organizator spółek akcyjnych i związków gospodarczych.

Po opuszczeniu stolicy przez rosjan, p. Hebdziński brał zarliwy udział w tworzeniu sądów obywatelskich i zasiadał, jako sędzia, w trybunałach.

Obdarzony zaufaniem kolegów, obecny minister sprawiedliwości, po utworzeniu warszawskiej rady obrończej, wyniesiony był na zaszczytne stanowisko jej dziekana.

W życiu politycznym p. Hebdziński udział czynnego nie brał. Należał do b. stronnictwa polityki realnej, przekształconego ostatnio w stronnictwo pracy konstytucyjnej.

Minister przemysłu i handlu, p. Antoni Olshewski, jest wybitnym działaczem na polu organizacji życia gospodarczego. Jako były członek centralnego komitetu obywatelskiego i członek Rady głównej opiekuńczej, miał możność wszechstronnego poznania potrzeb kraju. Podczas okupacji niemiecko-austriackiej stał na czele ekspozytury Tow. przemysłowców Królestwa Polskiego w Lublinie i na tem stanowisku czynił energiczne wysiłki, ażeby utrzymać skazany na ciągłe zniszczenie przemysł polski. Od szeregu miesięcy p. Olshewski jest dyrektorem Tow. przemysłowców Królestwa Polskiego.

Dr. Franciszek Bardel, adwokat, członek rady m. w Krakowie, z ramienia polskiego stronnictwa ludowego postował do parlamentu wiedeńskiego i do sejmiku galicyjskiego.

Inż. Kazimierz Bartel, profesor politechniki lwowskiej, podczas wojny sprawował urząd naczelnika kolei na terenie okupacji austriackiej.

Inż. Jędrzej Kozłowski położył duże zasługi około meljoracji gruntów w Galicji. Przez szereg lat stał na czele biura meljoracyjnego przy wydziale krajowym. Był szermierzem sprawy budowy kanałów galicyjskich. Jest autorem kilku prac z zakresu budowy dróg wodnych. Oddawna należy do P. S. L.

Ludwik Teftoczko, b. profesor instytutu elektrotechnicznego w Petersburgu, kandydował w gabinecie Moraczewskiego na stanowisko wiceministra poczty i telegrafów.

Inż. Edward Papiński, obecny minister ochrony pracy, upatrzony był już na to stanowisko w momencie rekonstrukcji gabinetu Paderewskiego. Przez pewien czas kierował państwowym urzędem węglowym.

Minister oświaty Tadeusz Łopuszański pracę pedagogiczną rozpoczął w roku 1896 w Galicji, gdzie w ciągu 3-ech lat był inspektorem szkolnym okręgowym m. Krakowa, następnie zaś referentem szkolnym i wizytatorem szkół średnich i seminarjów nauczycielskich na kresach zachodnich Galicji. W roku 1906 prowadził w Galicji akcję w łonie Tow. nauczycieli szkół

— Katastrofa kolejowa.

c) Wczorajszej nocy na stacji Główny za-
cedł wypadek zderzenia pociągów, na szczęście
bez ofiar w ludziach.

Wskutek przejechania sygnału dwa pociągi
parowe wpadły na siebie, rezultatem czego
było rozbicie sześciu wagonów i lekkie poranie-
cie jednego z maszynistów.

Do wieczora tory i rozbite wagony zostały
prznięte i ruch prawidłowy przywrócony.

— Wykolejenie na stacji.

Dnia 13 grudnia, o godz. 7 m. 15, na sta-
cji Koluskiej, na torze czwartym (Łódzkim) naj-
echał pociąg manewrujący na wchodzący pociąg
1251/1256. W pociągu manewrującym został
wykolejony wagon jedną parą kół i nieznacznie
uszkodzone cztery wagony, a u parowozu po-
głowego popsuły się bufory. Nieszczęścia
nie było, uszkodzenia toru, jak również zatrzy-
mania ruchu—nie było.

Sprawy robotnicze.

— Zażegnanie bezrobocia.

c) Wskutek interwencji inspektoratu pracy,
dotyczącej bezrobocia pracowników piwowarskich,
ostatecznie odłożone do chwili ukończenia trak-
cji delegatów ze strony pracowników z właścici-
elami browarów, co nastąpi w tygodniu bie-
żącym.

— Robotnicy do Francji.

c) W tygodniu bieżącym biuro pośrednictwa
pracy rozpocznie rejestrację robotników pragna-
jących wyjechać do Francji.

Umowy zawierane będą na trzy, sześć mie-
sięcy i na rok. Płace obliczone są za dzień 8
godzinny i 10 godzinny. Robotnicy niewykwalifi-
kowanymi będą pomierali 12 fr. i 13.75 fr., robot-
nicy ziemni — 14 fr. i 16.25 fr. i robotnicy
wysoko wykwalifikowani — 16 franków i 18.75 frank.

Przyjęcie jednak robotnika i dalsza wysyłka
do Francji, będą zależne od komisji koalicyjnej,
która wkrótce zjedzie do Łodzi, dopełni oglę-
dów robotników przez lekarzy i następnie zaj-
mie się wysyłką ludzi do Francji.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski (Dzielnia 18).

Dzisiaj Teatr daje komedię satyryczno-społeczną
p. t. „Major Barbara”.

Dwa wieczory choreograficzne.

W środę, dnia 17 i we czwartek, dnia 18 b. m.
wystąpi znakomita klasyczna tancerka p. Stefania Da-
browska z nader urozmaiconym programem. Artystka
ma sliczne pozy, gesty wytworne, graciej niebywałą
władzę obok niepospolitej urody jej sztuka polega
na ilustrowaniu muzyki.

Obok produkcji p. Dąbrowskiej, Teatr daje wy-
tworną tragicomedję F. Wedekinda p. t. „Spiewak
podworny”.

Koniec świata.

Obecnie tak ludzie są zdenerwowani, że
każda pogłoska jakaś nieprzyjazna porusza ich i
niepokoi niepomiernie. Do takich wieści nale-
ży wiadomość astronomiczna o perturbacjach na
Słońcu, których kulminacyjny punkt przypada na
dzień 17 grudnia.

Ze perturbacje słoneczne może i oddziały-
wają do pewnego stopnia na sprawy ziemskie
możemy się o to nie sprzeczać, ale żeby u nas
w Polsce miały być trzęsienia ziemi, mrozy na
80 stopni, tajfuny i t. p. zaburzenia grożące kon-
cem świata, na to żadną miarą zgodzić nie mo-
żemy.

Polska leży po za pasem wulkanicznym,
który kończy się na Karpatach, zatem trzęsienia
ziemi u nas być nie może.

Największe mrozy, jakie podróżni i uczeni
zaobserwowali na kuli ziemskiej, w pasie zim-
nym w okolicach Wierchojańska w obwodzie Ja-
kuckim na Syberji, wyniosły około 50 stopni
Reamura, Polska leży w pasie umiarkowanym
i największe mrozy, jakie zanotowano w Polsce
od 50 lat, nie przewyższały 25 stopni R.

A więc ani trzęsienia ziemi, ani mrozy wiel-
kie, ani tajfuny, to jest wiatry burzące w Polsce
być nie będą i nie będą, gdyż to jest niemożliwe,
przeczące naturze kraju, tak jak gruski na wierz-
bie nie rosną.

Dookoła nominacji ministra spraw zewnętrznych.

Przybycie p. Patka do Warszawy.

(Od wł. korespondenta).

Warszawa, 15 grudnia. Przybył tu z Paryża
mecenasek Patek, który miał objąć tekę minister-
jum spraw zagranicznych.

Dotąd p. Patek nie był potwierdzony przez
Naczelnika Państwa jako minister. Dziś p. Patek
został wezwany do Belwederu, gdzie Naczelnik
odbędzie z nim konferencję.

Wynik tej konferencji zadecyduje ostatecznie

o obsadzeniu teki min. spraw zagranicznych.

W kołach politycznych istnieje przekonanie,
że p. Patek zostanie ministrem spraw zagranicz-
nych.

Na naradzie z p. Patkiem poruszony też
będzie stan obecny sprawy polskiej na konie-
rencji, a głównie zagrożonej Galicji Wschodniej.

Thugutowcy będą popierali gabinet Skulskiego.

Leżą tylko w kwestjach konieczności państwowych.

Warszawa, 15 grudnia. (PAT.) Odbył się
tu zjazd Rady Naczelnej Polskiego Stronnictwa
Ludowego (Grupy Wyzwolenie), na którym po
dwudniowych obradach nad referatem p. Thu-
gutta o sytuacji politycznej w kraju na wniosek
referenta wyrażono najpierw hołd naczelnikowi
państwa, następnie przyjęto następującą uchwałę:

Rada Naczelna Polskiego Stronnictwa Ludo-
wego Grupa „Wyzwolenie” uważa rząd pana
Skulskiego za wyraźnie prawicowy, ze względu

jednakże na ciężkie położenie w Polsce, poleca
zjazd postępowym z grupy „Wyzwolenie” popierać
ten rząd, lecz tylko w koniecznościach państwo-
wych. Oprócz tego zjazd żąda natychmiastowe-
go zrealizowania uchwały sejmowej w sprawie
reformy rolnej i zastrzega się przeciw ewentual-
nym kompromisom w tej sprawie, równocześnie
domaga się załatwienia konstytucji demokratycz-
nej, po uchwaleniu której sejm ma się natychmiast
rozwiązać.

Naczelnik Państwa za walką z korupcją.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 15 grudnia. — Aresztowano tu
dwóch wojskowych: Kubickiego i Wilhelma Rych-
tera, oraz jednego cywilnego inżyniera Majera,
którzy razem mieli sprzedawać gumy samocho-
dowe paskarzom. Sędztwo w toku. Grozi im
kara śmierci.

W armji znalazło się sporo szantażystów i

ludzi moralnie zepsutych. Tak, że wyroków
śmierci bardzo dużo napływa do Naczelnika
Państwa z prośbą o ulaskawienie. Jednakże
Naczelnik postanowił zwalczyć tę korupcję
w armji, nie zwalniając skazanych od ciężkich
wyroków.

Ataman Petlura w Warszawie.

Osaczony ze wszystkich stron szuka ratunku w Polsce.

(Od własn. korespondenta.)

Warszawa. Po rozbiciu wojsk Petlury schro-
nił się on wraz ze swoim sztabem na teryto-
rium Polski. Obecnie czynione są przez niego
wysiłki w celu odbudowy Ukrainy. Plany te wią-
żą się z silnym zwrotem na korzyść Polski w
kołach ukraińskich politycznych, zbliżonych do
Petlury. Pragną oni przysłać Ukrainę oprócz o
Polskę, jako jedyne państwo potężne i dające
rękojmię przyszłości. Naturalnie, iż z Galicji
Wschodniej oraz kresów wołyńskich muszą oni
zrezygnować na rzecz Polski.

Wyrazem tych nastrojów polonofilskich jest
przybycie Petlury do Warszawy. Przed nim przy-
był do stolicy minister Władysław Starosolski.
Z tym pobylem związane są ważne plany poli-
tyczne. Zdaje się, iż idzie również o to, aby
Polska uznała Ukrainę za państwo samodzielne.

Rzecz prosta, iż przezorność dyktuje jaknaj-
większą powściągliwość w rokowaniach z tymi,
co do których tylokrotnie przekonaliśmy się, iż
słowo ich nie można nigdy ufać.

Izba niemiecka przyjęła układ z Polską.

Nauen, 15 grudnia. (PAT.) Na sobotniem
posiedzeniu Niemieckiego Zgromadzenia Náro-
dowego odbyło się pierwsze czytanie niemiec-
ko-polskiego układu. Na posiedzeniu obecni
byli minister Müller i minister Schifer. Pierwszy
zabrał głos minister Eller i poruszył sprawę
urzędników niemieckich, którzy mają pozostać
na ziemiach polskich.

Rząd polski nie rozporządza dostateczną
liczbą urzędników, wobec czego mają Prusy zo-
stać ich Polsce na czas przejściowy w zie-
miach, które mają być oddane Polsce. Mają-
tek urzędników nie ulegnie likwidacji. Ustawa ta
ma obowiązywać na krótki czas. W głosowaniu
ustawę przyjęto.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 15 grudnia. (PAT.) Komunikat
sztabu generalnego.

Front litewsko-białoruski: Atak nieprzyja-
cielski na wieś Dworzysz na północ od
Dryssy został odparty. Na zachód od Dysny
pomyślnie dla nas utarczki patroli wywiadow-
czych.

Smiałym wypadem z Bobrujska przez Lu-
bonicze na Kitew odziały nasze rozbiły zupeł-
nie nieprzyjaciela i powróciły na dawne stano-
wisko, zabierając dwa działa z jaszczami, uprzą-
żką, amunicją i 200 jeńców.

Na odcinku poleskim działalność artylerji
nieprzyjacielskiej w okolicy stacji Ptycz.

Front wołyński: Spokój.

Haller, pułk.

Okrety polskie.

Gdańsk, 15 grudnia. (PAT.) W porcie tute-
szym zasygnalizowano przybycie pierwszych
okrętów polskich „Kościuszko” i „Polonia”.

Plany ważnych traktatów handlowych.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 14 grudnia. Bawił w Warszawie
prezes misji handlowej w Wiedniu Henryk Krup-
ski i jego sekretarz Władysław Kłosowski. Przy-
byli tu oni w sprawie traktatu handlowego mię-
dzy Polską a Austrią, Polską i Czechosłow-
acją oraz Polską i Jugosławią. Prócz tego w
sprawie uregulowania waluty — koron niemiec-
kich, które wyżej stoja niż korony stem-
plowane austriackie.

MARJA MATYLDA z HARMLÓW BURSCHOWA

wdowa po superintendencie i pastorze zgierskim, zakończyła życie w Bogu
w Warszawie, dnia 13-go b. m., przeżywszy lat 67.

Pogrzeb nastąpi w Zgierzu z kościoła ewangelickiego na cmentarz ewangelicki w środę, 17 b. m., o g. 3 po poł
Synowie i córki.

5281-1

Nowe próby wygłodzenia Polski.

Hersztowie związku fernali znów agituja za strajkiem.

Jędrzejów. W pow. Jędrzejowskim rozpoczyna się ponowna agitacja strajkowa, prowadzona przez tych samych kierowników miejscowego oddziału Z. Z. R. R.

Wszyscy ukryli się przed aresztowaniami, a teraz wyszli z kryjówek i rozumiejąc, że okólnik ministra spraw wewnętrznych zapewnia im bezkarność, agituja ponownie między służbą.

W dniu 23 listopada odbył się w Jędrzejowie wlec służby, na którym wobec przedstawi-

ciela ministerstwa pracy i opieki społecznej, jakiś delegat z Kielc pochwalił służbę za strajk ostatni, piętnował ziemian za niewykopanie kartofli, gdyż płacić nie chcieli, zagroził im za to karą rządową i oświadczył, że „rząd pochwalił strajk” bo „strajk być musiał”.

W związku z tem w niektórych majątkach służba odmówiła kopania odmarzniętych ziemniaków.

Stanowisko Włoch w sytuacji międzynarodowej.

Postawa nowego parlamentu.

Rzym, 15 grudnia (PAT). Pod koniec dyskusji nad odpowiedzią na mowę tronową oświadczył Nitti, że rząd nie zawarł żadnej umowy, krepującej Włochy na przyszłość. Rząd nie brał nowych zobowiązań bez liczenia się z prądami opinii i interesami państwa wyrażonymi przez parlament. Rząd nie podwyższył także taryfy celnej bez zgody parlamentu. Następnie zaprzecza Nitti stanowczo, jakoby Włochy domagały się akcji zbrojnej przeciw Rosji.

W sprawie stosunku do Rosji oświadcza, że stosunki ekonomiczne podjęto w porozumieniu z aliantami, nie przypuszcza jednak, by mogła ona ona dać korzystne wyniki. Akcja włoska w Rosji prowadzona przy współdziałaniu z aliantami powinna dążyć albo do przywrócenia normalnych stosunków ekonomicznych z

Rosją albo do utworzenia warunków politycznych, dających możność swobodny rozwój wszystkich sił Rosji.

Izba przyjęła odpowiedź na mowę tronową, odrzucając porządek dzienny wniesiony przez socjalistów.

Włochy przeciw interwencji.

Rzym, 15 grudnia. (PAT.) Grupa deputowanych wniosła do izby porządek dzienny, który mówi, że izba wyraża życzenie, aby rząd spowodował u ententy poniesienie wszelkiej interwencji do wewnętrznych spraw Rosji, zaniechał blokady i nawiązał stosunki dyplomatyczne i handlowe z wszystkimi rządami, które utworzyły się na terytorjum imperjum carskiego. Izba przyjęła ten porządek dzienny.

Zagadnienia polityki polskiej.

Dzisiaj przybyła do Warszawy delegacja ze Śląska Cieszyńskiego, z zamiarem przedstawienia naczelnikowi państwa i kompetentnym czynnikom rządowym niesłychanych szykan, jakich dopuszczają się Czesi na ludności polskiej.

Prezydent miasta Lwowa przygotowuje wielką akcję manifestacyjną w sprawie prowizorium dla Galicji wschodniej. W akcji tej wezmą udział szerokie warstwy społeczeństwa.

W Warszawie mówią o ustąpieniu podsekretarza Stanu Beka, na jego miejsce mają być mianowani podsekretarzami p. Władysław Wierwik z Polskiego Stronnictwa ludowego i p. Sędziewski.

Pierwszy debiut nowego premiera.

Warszawa 15 grudnia (PAT.) Dzisiaj o godz. 12 w południe podsekretarz stanu dr. Wróblewski przedstawił panu prezydentowi ministrów inż.

Skulskiemu urzędników przyzdyjm Rady ministrów. Na powitanie dr. Wróblewskiego odpowiedział pan prezydent ministrów jak następuje:

„Moi Panowie! Miło mi jest poznać Panów jako najbliższych moich współpracowników. Stosunek mój do ogółu urzędników państwowych polegać będzie na szczerzej życzliwości i zrozumieniu istotnych ich potrzeb, które, mam wrażenie, dokładnie znam. Z drugiej strony dołożę starań i wszystkich będących w moim rozporządzeniu środków, aby stan urzędniczy miał moralne prawo do pozyskania sobie zaufania i szacunku wszystkich obywateli Rzeczypospolitej.”

Exposé premiera.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 14 grudnia. W czwartek odbędzie się jeszcze jedna sesja sejmowa, na której premier Skulski wystąpi ze swoim exposé. Po czym marszałek zawleci posiedzenia na ferje świąteczne, które będą trwały do połowy stycznia.

Rewizja postanowień co do Galicji wschodniej.

(Od naszego korespondenta.)

Paryż, 15 grudnia. Donoszą do Warszawy ze źródeł pewnych, iż kwestia Wschodniej Galicji zostanie jeszcze raz wzięta pod uwagę przez Radę Najwyższą.

Przeciw gwałtom czeskim.

Cieszyn, 15 grudnia (PAT). We Frysztadzie i Niemieckiej Lutynji odbyły się wczoraj olbrzymie polskie wiece protestacyjne z związku z ostatnimi gwałtami czeskimi. Przenawiali ks. p. Dondzin i p. Regier.

Na widnokręgu politycznym.

Potrójne czy poczwórne przymierze.

Paryż, 14 grudnia. (PAT.) W związku z wiadomością, że na konferencji w Londynie zastanawiano się nad sprawą potrójnego lub poczwórne przymierza, dzienniki ogłaszają depeszę z Londynu, donoszącą, że 4 wielkie mocarstwa zawarły szereg umów bądź ustnych bądź na piśmie w celu zapewnienia sobie wzajemnej pomocy wojskowej, ekonomicznej i finansowej.

Odpowiedź Niemiec.

Paryż, 15 grudnia. (PAT.) Odpowiedź Niemiec na ostatnie noty państw sprzymierzonych nadeszła wczoraj do delegacji niemieckiej. Odpowiedź będzie wręczona jedynie generalnemu sekretarzowi Rady Najwyższej.

Skład komisji niemieckiej.

Muenen, 15 grudnia. (PAT.) Komisja rzeczoznawców niemieckich, która wyjechała wczoraj do Paryża, składa się z 7 członków. W skład jej wchodzi przedstawiciele ministerjum spraw zagranicznych, komisji budowy okrętów, komisji morskiej i hamburskich robotników okrętowych.

Kapitulacja Rumunii.

Bukareszt, 15 grudnia. (PAT.) Na przyjęcie ministra upoważnionego Stanów Zjednoczonych, Vopieczky, oświadczył prezydent ministrów Vaida Voivod, że rząd rumuński zgadza się na przyjęcie warunków zawartych w ultimatum Rady Najwyższej z dnia 15 listopada.

Rozejm z bolszewikami.

Londyn, 13 grudnia (PAT). Konferencja Lorpacie doprowadziła do podpisania rozejmu oraz do oficjalnego uznania niepodległości Estonii przez Rosję sowiecką.

Pamiętajcie o żołnierzu polskim!

Aresztowanie przemytników.
(Telef. od własnego korespondenta).

Lwów, 15 grudnia. Aresztowano tu dwóch zamożnych żydów: Cukra i Tryngera, którzy przemycali do Rumunii za półtora miliona dolarów. Obydwu żydów oddano pod sąd.

Za nadużycia.

Turek, 15 grudnia. Aresztowane tu naczelniczo policji, Piastkowskiego, który dopuścił się nadużyć i sprzedawał broń, zabierał po sobie różne rzeczy nie podlegające konfiskacie. Muszał łapówki. Sledztwo w toku.

Walka z bandytami.

(Od własnego korespondenta).

Gąsocin, 15 grudnia. Pod Gąsocinem wybuchł się bój policji i wojska z bandytami. Zginęli żołnierzy i jeden policjant ranni, z bandytami również musiał być ktoś ranny, gdyż w lasach pozostawił na szosie ślady.

Szczęśliwi.

Lublana, 15 grudnia. (PAT.) Lublańskie biuro korespondencyjne donosi, że dotychczasowy kosztowny osiemplowania not koronowych Chorwacji w rezultacie wielką niespodzianką. W rezultacie wielką niespodzianką. W rezultacie wielką niespodzianką. W rezultacie wielką niespodzianką.

CHRONIKA TELEGRAFICZNA.

Wyławianie min rozstrzelanych przez flotę włoską ma się ku końcowi. Zwłaszcza w obszarze Algieru, Tunisu i Syrii.

Finlandja oświadczyła, że nie może zgodzić się na żadne warunki podane przez rząd so-

wiecki i zawrzeć może jedynie tylko zawieszanie broni.

W ostatnich dniach zauważyć się dało na Słowaczynie dążność uwolnienia się Słowacy zni od Czechów. Ma utworzyć się stronnictwo węgiersko-słowackie w Budapeszcie, które dążyć będzie do połączenia Słowaczyny z Węgrami.

Konferencje londyńskie zostały w sobotę ukończone. Według doniesień urzędowych rozważano na nich jedynie kwestie ekonomiczne i finansowe dotyczące Francji i Anglii.

Niemiecka odpowiedź na ostatnie noty ententy została wysłana w piątek wieczorem przez osobnego kurjera do Paryża.

Z Kopenhagi donoszą: Po okresie względnego spokoju przystąpili bolszewicy 6 grudnia do gwałtownej ofensywy przeciwko wojskom lotewskim. Wszystkie ataki zostały odparte.

Dziennik „Pays“ ogłasza odezwę studentów jugosłowiańskich protestującą przeciwko działalności króla czarnogórskiego, który zamierza odzyskać tron przy pomocy oddziałów d'Anunzia.

Stan zdrowia prezydenta Wilsona polepsza się stale.

Na giełdzie wiedeńskiej krąży alarmujące ogłoszenie, że rząd austriacki nie chce nadal ponosić odpowiedzialności wobec katastrofy ekonomicznej i widzi się zmuszonym do złożenia pełnomocnictw rządowych w ręce Ententy.

Lloyd George oświadczył w Izbie gmin, że Anglia nie ma zamiaru uznać rządu admirała Kozłaka lub rządu Denikina. Również zaznaczył, że rząd angielski nie wie o pogłosce, jakoby bolszewicy mieli zamiar zwołać konstytuante.

Rząd hiszpański podał się do dymisji. Data przyjęcia misji tworzenia nowego gabinetu.

Z WARSZAWY.

(Od własnego korespondenta).

Prezydent ministrów będzie przyjmował interesantów w poniedziałki i czwartki pomiędzy godz. 12 a 2 po południu w pałacu Namieśnikowskim (Krasowskie Przedmieście 46).

Aresztowane tu niejakiego Cyler-Posnera-Szczygielskiego, który w mundurze oficerskim dopuszczał się różnych nadużyć.

Zgon Teofila Merunowicza.

Dnia 13 grudnia zmarł we Lwowie Teofil Merunowicz w 73 roku życia. Brał on czynny udział w powstaniu 1863 r., był dwa razy ranny. Za udział w powstaniu władze austriackie wtrąciły go do więzienia na 3 miesiące. Po wyjściu do zdrowia śp. Merunowicz oddał się zupełnie pracy dziennikarskiej, publicystycznej. W r. 1867 wstąpił do „Gazety Narodowej“ i na tym posterunku trwał bez przerwy 45 lat. W r. 1881 został wybrany posłem do sejmiku i mandat ten piastował przez lat 82. W latach 1897—1906 był posłem do parlamentu wiedeńskiego. Przez 10 lat sprawował obowiązki sekretarza Koła polskiego i sekretarza parlamentu. W r. 1903 r. został pierwszym prezesem „Towarzystwa dziennikarzy polskich“. Był też pierwszym prezesem Związku urzędników Rad Powiatowych w Galicji. Oba te towarzystwa w uznaniu jego zasług mianowały go prezesem honorowym. W czasie inwazji rosyjskiej został śp. Merunowicz we Lwowie, gdzie pisywał do dzienników artykuły. Za jeden z tych artykułów władze austriackie skazały go na rok więzienia. Miesiące przebyte w więzieniu podkopały jego zdrowie i przyspieszyły zgon.

Nakładacz

potrzebny do drukarni „Rozwoju“.

Dziś!**CASINO**

i dni następnych

Wolna przeróbka dla ekranu słynnej powieści

FELIKSA HOLLAENDRA

W pięknym i fascynującym Kino-dramacie w 8 akt. p. t.

TANCERZ**MOTTO:**

Niema mężczyzny, któryby w „TANCERZU“ nie dostrzegł siebie, i niema pod słońcem kobiety, która w życiu nie miała swego „TANCERZA“.

Ceny miejsc na I i II przedstawienie zwyczajne, na ostatnie podwyższone.

Passpartout nie ważne.

3258 - 1

Najnowszy walc Danny-Kadena p. t. „TANCERZ“ do nabycia w kasie teatru.

Dziś premiera. **Grand-Kino** Sensacja amerykańska.
Po raz pierwszy w Łodzi! Tysiączne tłumy przyjmują udział w odtworzeniu wojny.

Precz z kajdanami

Potężna tragedia dziejowa w 6 częściach na tle wojny Stanów Zjednoczonych, prowadzonej w imię **Wolności ludów**, wykonany przez amerykańską wytwórnię „Emerald-Pieturs” w New Jorku.

Sensacja!!! Niebywale sceny batalistyczne! Wzruszająca treść! Sensacja!!!

Passé-Partout ważne tylko do g. 7 wiecz. Sala ogrzana! Obraz wł. ag. kin. „Corso” w Warszawie.

5274

.. KINO ..
POLONIA

Konstantynowska 16.

Od dziś I-sza Serjal

5275

Nareszcie nadszedł wielki film amerykański

KURJER z Waszyngtonu

w 7 częściach. Tajemnice cudzoziemskiego szpiegostwa w Stanach Zjednoczonych w 3-ch serjach, 20-częściach, według scenarjusza MARCELA ALLANA

W roli gł. piękność New-Jorku

MISS PEARL WHITE

Dziś i dni

następnych:

Sensacja znakomitej wytwórni „Cines” w Rzymie. Arcydzieło techniki i reżyserji

„RZYM-PARYŻ”

(Pociąg błyskawiczny)

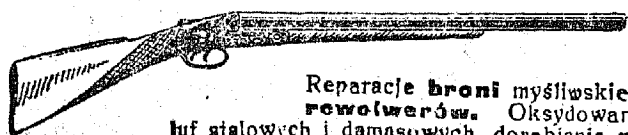
Sensacyjny dramat z przygód milionera w 6 częściach.

Udział biorą: Najsilniejszy człowiek świata, Najmłodszy artysta-akrobata i Najmądrzejszy pułk.

Początek o godz. 5-ej po południu.

5267-1

Nowootworzony ZAKŁAD PUSZKARSKI

Reparacje broni myśliwskiej i rewolwerów. Oksydowanie luf stalowych i damasowych dorabianie nowych kołb po cenach przystępnych.

Marjan Nazdrowicz w Łodzi, ul. Piotrkowska 18, drugie podwórko.

5215-1

Zakopane

nat otwarty cały rok, 4154 1

„Pension Hotel Warszawski” odnowiony, komfort, elektryka, ze względów higienicznych należy zabierać bieliznę, ręczniki, ewent. pościel. Pensjonat Wanda Heroldowa.

Poszukiwano do pożyczki 8 do 10,000 M

od punktualnego płatnika z bremi procentami i gwarancjami, na czas krótki. Oferty „Nr. 42” w Adm. „Rozwoju”

Baczność!
Kupcy i palacze
Pierwsza Chrześcijańska
FABRYKA GIL
w Łodzi
„SKAŁA”
Alejo Tad. Kościuszki

NA WYPŁA

towary damskie, męskie, dziecine, obrasy i kapy oraz duży wybór materiałów angielskich na damy

PALTA
Ch. Markowicz i S.
Piotrkowska 37, w podwozi
5045—nwo

Wielki wybór płakawek

JARZEK

hurtowe i detaliczne polca
SKŁAD NASION
J. Skorasiniński
Łódź,
37 Konstantynowska 37
5274p n6

Zarząd Łódzkiej Akcyjnej Spółki Ubezpieczeń

„PAX”

ma zaszczyt zawiadomić Pp. akcjonariuszów, że w piątek, dnia 16 stycznia 1920 roku, o godz. 4 po południu odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

w gmachu BANKU HANDLOWEGO w Łodzi, Kościuszki № 15.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Sprawozdanie Zarządu z dotychczasowych prac organizacyjnych i rozpoczęciu działalności T-wa.
- 2) Zatwierdzenie instrukcji dla Zarządu Komitetu Wykonawczego.
- 3) Wniosek o powiększenie kapitału zakładowego.
- 4) Wniosek o lokację kapitałów Towarzystwa.
- 5) Wniosek o nabycie nieruchomości.
- 6) Wnioski członków.

Gdyby w 1-ym terminie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie nie doszło do skutku, to następne w 2-im terminie odbędzie się w dniu 30-go stycznia 1920 r., o godz. 4 po poł. w tymże gmachu i będzie prawomocne bez względu na ilość zgłoszonych akcji. 3272—1

„Kino-Resursa”

przy ulicy Kilińskiego № 117.
PROGRAM od 16 do 22 Grudnia 1919 r.

„Synowie Ludu”

Nadzwyczaj zajmujący dramat.

Ceny miejsc w Niedziele i święta o 50% wyższe, w pozostałe dni normalne. 2254

Samochód torpedo

czterokołowy, kryty skórą, prawie nowy, na gumach „Stovvar” 6/18 P. S do sprzedania. Wiado

mość w Biurze Agenturym „MOBILE” Łódź, Juliusza 4. 3231—3

JABŁKA po 2 Mk. funt

polecają sklepy

Warszawskiego Ziemiańskiego

3279 1 T-wa Mleczarskiego 10.

Ministerstwo Aprowizacji

wzywa niniejszym

wszystkich właścicieli wytwórni mydła,

posiadających koncesję Min. Przem. i Handlu, a którym Min. Aprowizacji odmówiło przyjęcia zobowiązań i wydanie legitymacji na skup tłuszczów, aby najpóźniej do dnia 25-go grudnia 1919 r. złożyli w Wydziale Mydła P. U. Z. A. P. P. Warszawa, Długa 42, posiadane koncesje w oryginałach lub odpisach, celem ostatecznego zadecydowania w sprawie uruchomienia tych wytwórni. 5277 1

Koncesje zgłoszone po dniu 23 b. m. nie będą uwzględnione.

Sprzedaz CHOINEK

w różnych wielkości po cenach umiarkowanych. Dla p. wojskowych ustępstwa. 3225—2

Bronisław Karpiński,

Przejazd № 1, plac Gospody Wojskowej i Zielony Rynek.

Zatwierdzone przez Władze Biuro pisania Prośb i Zażeń

Aleksandra Gersdorfa

Łódź, ul. Piotrkowska № 84. Telefon 94.

Prośby. Skargi. Zażalenia. Memorjały. Tłumaczenia. Przepisyw. na maszynach.

Biuro czynne bez przerwy od 9 r. do 6 wiecz. 3185—4

Na Gwiazdkę!!

Najlepsze źródło resztek i ze sztuki

Uwaga! Surówki, Piótno Caigi, Flanela, wielki wybór.	Polskie piótno	w różnych cenach	
	Flócienska		
	Madapolam		
	Surówka		
	Caigi różne		5.40
	Flanela		11.75
	na bieliznę		12.50
	Barchany maszynkowe		16.50
	Pourpour czerw. na wafpy		30
	Korciki modne na damsk. ubr.		19.50
Wetna szkocka na bluzki	19.50		
oraz tow. w lepszych gatunkach jak Bostony, Szewioty, Sukna, ładne kerty i welury wetna na bluzki i suknie, Chustki zimowe ciepłe i podszewki poleca bardzo tanio, bo w mieszkaniu prywatnem Dzielnia 34 (nieдалеко kolei). 3280 1			

Dr. Trawiński

CHOROBY CHIRURGICZNE
przyjmuje od godz. 2-ej do 4-ej
Piotrkowska 135. 3176.7

KUPOJĘ

używane instrumenty muzyczne
Alfred LESSIG
ul. Nawrot 22. 5278p. 4-3

Samodzielna korespondentka

pisząca biegle na maszynie, ze znajomością buchalterji i biurowości, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty sub. „L. H.” proszę składać w adm. „Rozwoju”. 5273 1

Samochody ciężarowe

od 1 do 4 ton

Plugi motorowe

w różnych wielkościach

Glicerynę

w większych ilościach

Oliwę

do motorów i centryfug

Minium

ognioczerwone

POLECA

oraz przyjmuje oferty wyrobów manufakturowych

POLSKI BANK KOMISOWY

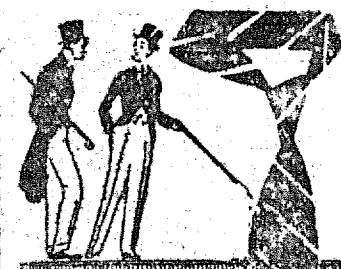
Łódź, Przejazd 40. 5275 1

Piekarnia Warszawska

świeże bułki

Główna Nr. 2. Filja: Andrzejka 4. Piotrkowska Nr. 108.

Z poważaniem Kazimierz Kulicki.

BIELIZNA
KRAWATY
Galanteria
Zabawki

M. Kołodziejcki.
ANDRZEJKA 3.

Potrzebne jest
UMEBLOWANIE
kancelarji,

jak biurka, stoly i t. p. Piśmienne oferty w „Rozwoju” pod „Kancelarja”. 5237 w1

Potrzebny
NAKLAD CZ

Zgłaszać się do „Rozwoju”.

Na Gwiazdkę!

TANIO

Biały towar od Mk. 9.—
Wsypp „ „ 9.—
Flanela „ „ 11.—
Paltowy towar „ 38.—
Boston granat „ 48.—
Caigi od „ 5.50
Portjery
Kapy
i Obrusy płócienne i pluszowe
Chustki 5042—nowe! polecają

Drukier i Chari
Piotrkowska 39
druga brama, I piętro.

Na Gwiazdkę!

Drobne ogłoszenia:

Kupno i Sprzedaż:

Na gwiazdkę poleca zegary, zegarki damskie, męskie, pierścionki, kołczyki, dewizki, specjalność obrączki ślubne, różne fasony, gwarancja za złoto. Pierwszy Polski tani sklep, Brzezińska 10, Jan Plac. 860—11

Kupuję pianina meble, dywany perskie, również zwyczajne. Ceny najwyższe Hotel „Victorja” ul. Piotrkowska 67. pokój 7. 919—scnp5

